

Pobór makrobezkręgowców bentosowych. Rzeka Nida w pobliżu Leszna (fot. Ewa Wojciechowska)

CZĘŚĆ IV

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Działalność WIOŚ

1.1. Działalność kontrolna WIOŚ

W 2006 r. zgodnie z zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się na następujących problemach:

- ocenie przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- kontroli w zakresie wdrażania dyrektyw i decyzji UE,
- kontroli w zakresie przestrzegania wymogów ochrony środowiska w związku ze stosowaniem w rolnictwie środków chemicznych oraz nawozów,
- ocenie postępowania z odpadami, w tym nadzorze nad składowiskami i spalarniami odpadów niebezpiecznych,
- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych,
- kontroli podmiotów objętych ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- kontroli podmiotów uczestniczących w międzynarodowym obrocie odpadami,
- kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu podlegających ocenie zgodności,
- kontroli podmiotów zaliczanych do zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii,
- kontroli przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych,
- ograniczaniu uciążliwości związanej z ponadnormatywną emisją hałasu,
- kontroli obowiązków wynikających z ustaw o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, obowiązków przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej.

W roku 2006 na terenie województwa łódzkiego przeprowadzono 1258 kontroli, w tym 263 interwencyjne.

W efekcie tych kontroli wydano 636 zarządzeń pokontrolnych, skierowano 150 wystąpień do organów administracji samorządowej w sprawie usunięcia nieprawidłowości w zakresie ochrony środowiska stwierdzonych w czasie kontroli, nałożono 168 mandatów na kwotę 39,6 tys. zł.

W 2006 r. wydano 32 decyzji o karze za przekroczenie ustalonych warunków środowiska, na kwotę 1.203,2 tys. zł, w tym:

- 15 decyzji na kwotę 1.063,1 tys. zł za wprowadzanie do wód ścieków nie odpowiadających wymaganym warunkom,
- 2 decyzje na kwotę 21,0 tys. zł za przekroczenie ustalonych warunków poboru wody,
- 4 decyzji na kwotę 23,3 tys. zł za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza,
- 11 decyzji na kwotę 95,8 tys. zł za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.

W 2006 r. zakończone zostały następujące inwestycje, mające na celu poprawę stanu zanieczyszczenia środowiska w województwie:

1. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:
  - zakończenie modernizacji oczyszczalni ścieków w Warcie, co spowodowało ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do rzeki Warty: BZT₅ – 270 Mg/rok
ChZT – 576 Mg/rok
zawiesina – 360 Mg/rok,
  - zakończenie modernizacji oczyszczalni ścieków w Rokicinach, co spowodowało ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do rzeki Łąznówianki i dalej Pilicy: BZT₅ – 1,5 Mg/rok
ChZT – 4,5 Mg/rok
zawiesina < 1 Mg/rok,
  - zakończenie budowy oczyszczalni ścieków dla potrzeb Zakładu Przetwórstwa Owoców i Warzyw „Waldi Ben” wraz z hotelem, zlokalizowanych w Zalesiakach gmina Działoszyn.
2. w zakresie ochrony powietrza
  - likwidacja przez Zakład Energetyki Ciepłej w Rawie Mazowieckiej kotłowni przy ul. 9 Maja opalanej węglem i przejście ogrzewania przez kotłownię gazowo-olejową przy ul. Solidarności 5, co ograniczyło emisję: pyłu o 7 Mg/rok, dwutlenku siarki o 3 Mg/rok, tlenku węgla o 20 Mg/rok.

Opracowała: Anna Diehl

1.2. Laboratorium

W skład Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi wchodzi laboratorium w Łodzi oraz trzy laboratoria w delegaturach: w Sieradzu, w Skierniewicach oraz w Piotrkowie Trybunalskim. W laboratoriach prowadzone są badania dla potrzeb:

- monitoringu i oceny stanu środowiska,
- kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- realizacji zleceń klientów.

Wszystkie laboratoria wykonują pełny zakres badań wynikający z zagrożeń i potrzeb na terenie działania laboratorium. W ramach podstawowych działań wykonują badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach:

- wód (powierzchniowych, wglebnych, opadowych),
- ścieków,
- powietrza atmosferycznego (imisja),
- gazów odlotowych (emisja),
- pyłów,
- odpadów przemysłowych i osadów ściekowych.

Dodatkowo w laboratorium WIOŚ Łódź wykonuje się pomiary hałasu komunikacyjnego i przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Wykonywanie szerokiego zakresu badań analitycznych dla różnych potrzeb i w różnych próbkach umożliwi laboratorium posiadanie nowoczesnej aparatury kontrolno – pomiarowej.

Baza laboratoryjna obejmuje następujące (główne) wyposażenie:

- chromatografy gazowe - detektory: FID, ECD oraz MS,
- chromatografy cieczowe – detektory: UV, fluorescencyjny,
- chromatografy jonowe (firm Altech, oraz Dionex),
- spektrometry absorpcji atomowej: z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową (kuwety grafitowe),
- spektrometr ICP,
- spektrofotometry UV/VIS,
- spektrofotometry IR,
- analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT₅,
- automatyczne stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego - automatyczne analizatory: warunków meteorologicznych (temperatura, prędkość wiatru oraz kierunek, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie i opad deszczu), O₃, CO, NO_x, pył PM 10, SO₂ oraz BTX ,
- wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry,
- mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz z wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów

odniesienia a aparatura jest poddawana stałej kontroli metrologicznej (legalizowanie, sprawdzanie i wzorcowanie).

W/w aparatura ma zapewnione odpowiednie, na bieżąco nadzorowane warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwia wykonywanie badań z założoną w metodach badawczych starannością oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

Personel obsługujący ma wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do zakresu wykonywanych badań i stale podnosi swoje kwalifikacje poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach.

Badania wykonywane są zgodnie z Polskimi Normami, Normami międzynarodowymi i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi. Niezależnie od wyboru sposobu analizy obowiązuje zasada, że badania wykonywane są metodami wiarygodnymi i zwalidowanymi. Walidacja norm i procedur badawczych w laboratoriach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi polega między innymi na określeniu i sprawdzeniu następujących parametrów:

- granicy wykrywalności i oznaczalności metody,
- powtarzalności i odtwarzalności metody,
- niepewności metody,
- badanie odzysku,
- kontrola jakości: próbki powtórzone, karty Shewharta, karty Cusum, karty R oraz ocena błędów przypadkowych i systematycznych.

Podstawową zasadą pracy Laboratorium WIOŚ Łódź jest wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami Systemu Jakości wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005

Tabela IV.1-1. Ilość analiz wykonanych w laboratoriach WIOŚ Łódź w 2006 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych ogółem:	50965	5689	201	20	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	67181	196305	3871	947	-	-
- w ramach monitoringu ogółem:	57561	102676	575	0	-	-
- w ramach kontroli ogółem:	1602	2950	174	22	-	-
- w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	0	14	0	0	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem w ramach prac zleconych i badań własnych	8018	90665	3122	925	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	155	28
Liczba pomiarów	-	-	-	-	3504	62
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	5086	25

celem osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności wykonywanych badań. Wszystkie laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Zakresy akredytacji laboratoriów zawarte są w załącznikach do certyfikatów wydanych przez Polskie Centrum Akredytacji oraz dostępne są na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl):

- laboratorium w Łodzi – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 590,
- laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 178,
- laboratorium w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 085,
- laboratorium w Skierniewicach – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 593.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań Laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą zgodnie z system jakości wszechstronną kontrolę uzyskiwanych wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w Księdze Jakości i Księdze Procedur Ogólnych Zapewnienia Jakości. Laboratoria stosują w rutynowej pracy wzorce referencyjne, kontrolę poboru próbek, wzorce do kontroli jakości oraz analizy próbek o nieznanym stężeniu. Laboratoria uczestniczą również w badaniach międzylaboratoryjnych zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Wyniki tych porównań jak co roku są zadawalające.

O jakości pracy w laboratorium decyduje doświadczony, odpowiednio przeszkolony personel. Zatrudnieni pracownicy laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do wykonywania badań zgodnie z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) i zarządzanie, spełniają założoną we wdrożonym systemie jakość usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracował: Włodzimierz Andrzejczak

2. Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2006 roku

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dalej zwany Funduszem posiada osobowość prawną i gospodaruje samodzielnie środkami przeznaczonymi na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Jako fundusz celowy wspiera przedsięwzięcia proekologiczne realizowane na terenie województwa łódzkiego. Główne zadania i zakres działalności Funduszu określa ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001 r. (tekst jednolity z 19.07.06 r., Dz.U.06r. Nr 129 poz.902 z póź. zm.) oraz Statut nadany przez Ministra Środowiska. Organami Funduszu są Rada Nadzorcza i Zarząd.

Podstawową działalność dotyczącą dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej Fundusz realizuje w oparciu o „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”, „Listę przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi”, „Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi” i „Roczny plan finansowy” uchwalone przez Radę Nadzorczą Funduszu. Dofinansowanie zadań proekologicznych odbywa się zgodnie z „Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji”, a także „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów komercyjnych udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska”.

Od 1 stycznia 2006 r. w WFOŚiGW w Łodzi obowiązywały „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” i „Procedury wyboru zadań do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi”. Dofinansowanie zadań z dziedziny edukacji ekologicznej regulowały dodatkowo „Wytuczne do oceny i rozpatrywania wniosku z zakresu edukacji ekologicznej”, które określały m.in. sposób kwalifikowania przez Fundusz kosztów ponoszonych przez wnioskodawców na realizację zadań.

Procedurę ubiegania się o dofinansowanie w 2006 r. rozpoczynało złożenie odpowiedniego formularza wniosku wraz z załącznikami. Prawidłowo wypełniony i kompletny wniosek był rozpatrywany w ramach jednej z jedenastu sesji przyjmowania i rozpatrywania wniosków dla wszystkich dziedzin ochrony środowiska, za wyjątkiem zadań z zakresu edukacji ekologicznej, dla której przewidziano sześć terminów składania i rozpatrywania wniosków. Fundusz udzielał dofinansowania w formie: dotacji, pożyczki lub dopłaty do oprocentowania kredytu.

Wnioski rozpatrywano do końca miesiąca następującego po dacie ich złożenia w ramach danej sesji. Po przeprowadzeniu oceny kompletnych wniosków o udzielenie pożyczki lub dotacji w każdej z dziedzin ochrony środo-

wiska tworzono listę rankingową przedsięwzięć. Indywidualne decyzje w sprawach przyznania dofinansowania na zadania umieszczone na listach rankingowych podejmował Zarząd lub Rada Nadzorcza, w zakresie kompetencji uchwalonych w ustawie Prawo ochrony środowiska. Przy przyznawaniu dofinansowania brano pod uwagę wielkość efektu ekologicznego i/lub rzeczowego planowanego do uzyskania w wyniku realizacji zadania oraz możliwości finansowe Funduszu wynikające z Planu Działalności i Planu Finansowego na rok 2006.

Pożyczki stanowiły uzupełnienie środków własnych pożyczkobiorców do wysokości 80 % kosztów realizacji zadania. Były one oprocentowane wg stałej stopy procentowej określonej w umowie. Oprocentowanie pożyczek wynosiło od 2 % do 5 % w skali roku, w zależności od rodzaju dofinansowywanego zadania. Okres karencji w spłacie pożyczki wynosił do 12 miesięcy od dnia upływu ustalonego w umowie końcowego terminu wypłaty ostatniej transzy pożyczki.

Maksymalny okres spłaty pożyczki nie mógł przekroczyć 7 lat, licząc od dnia upływu okresu karencji. Pożyczka udzielona przez Fundusz mogła być częściowo umorzona na wniosek pożyczkobiorcy, pod warunkiem m.in. osiągnięcia zaplanowanych w umowie efektów ekologicznych i/lub rzeczowych oraz terminowej spłaty części kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami.

Pożyczki pomostowe przyznawane są na czasowe finansowanie przedsięwzięć, które otrzymały bezzwrotne dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej lub innych funduszy zagranicznych na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Oprocentowanie tych pożyczek wynosiło 5 % w stosunku rocznym. Pożyczki te nie podlegały umorzeniu.

Dotacje z Funduszu w 2006 r. można było otrzymać na dofinansowanie realizacji zadań z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych, na zadania z dziedziny ochrony przyrody oraz na wskazane w „Zasadach” zadania z dziedziny gospodarki wodnej i ochrony atmosfery.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” dotacje mogły stanowić uzupełnienie środków własnych dotowanego do wysokości 40 % kosztów całkowitych zadania. Fundusz mógł przyznać dofinansowanie do wysokości 80 % wartości kosztorysowej zadania w przypadku dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody i krajobrazu realizowanych na terenach chronionych oraz zadań polegających na opracowaniu uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Dopłata do oprocentowania kredytu komercyjnego.

W 2006 r. wysokość dopłaty przyznawanej przez Fundusz do kredytu bankowego wynosiła od 0,4 do 0,7 stopy redyskonta weksli NBP. Okres kredytowania liczony był od dnia zawarcia umowy kredytowej i nie mógł przekroczyć 3 lat, przy czym w uzasadnionych przypadkach

Fundusz mógł wyrazić zgodę na jego wydłużenie maksymalnie do 5 lat. Okres karencji w spłacie rat kapitałowych kredytu wynosił maksymalnie 6 miesięcy i liczony był od dnia postawienia środków do dyspozycji wnioskodawcy. Okres karencji wliczany był w okres kredytowania.

Głównymi odbiorcami tej formy pomocy finansowej były osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, dla których dopłaty stanowiły jedyną możliwość uzyskania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Na dzień 31.12.2006 r. Fundusz współpracował z dziesięcioma bankami w zakresie udzielania dopłat do oprocentowania kredytów.

2.1. Kontrole inwestycji w terenie

Działalność kontrolna Funduszu miała na celu zdyscyplinowanie inwestorów do doskonalenia procesu inwestycyjnego we wszystkich fazach jego realizacji, a zwłaszcza przygotowania inwestycji, jej rozliczenia oraz racjonalnego wykorzystania środków.

Fundusz prowadził kontrole na trzech etapach :

- złożenia wniosku,
- w trakcie realizacji zadania inwestycyjnego,
- po zakończeniu zadania.

Celem przeprowadzonych kontroli na wszystkich ww. etapach było sprawdzenie:

- wiarygodności i poprawności pod względem merytorycznym i formalno - prawnym dokumentów przedkładanych w WFOŚiGW w Łodzi,
- stopnia przygotowania zadań do realizacji,
- zgodności przebiegu realizacji i zaawansowania robót z harmonogramem rzeczowo – finansowym,
- prawidłowości wykorzystania wypłaconych pożyczek i dotacji,
- zgodności wykorzystania środków pochodzących z umorzenia.

W 2006 r. Fundusz przeprowadził 1 994 kontrole inwestycji. Przeprowadzone kontrole dotyczyły zadań zakwalifikowanych do poniżej wymienionych dziedzin ochrony środowiska:

- 393 kontrole zadań z dziedziny ochrony atmosfery,
  - 528 kontrole zadań z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej,
  - 45 kontrole zadań z dziedziny ochrony ziemi,
  - 40 kontrole zadań z dziedziny ochrony przyrody,
  - 59 kontrole z dziedziny edukacji ekologicznej,
  - 225 kontrole zadań z dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska,
- oraz :
- 161 kontrole umorzenia części pożyczki przed podjęciem decyzji o umorzeniu,
  - 313 kontrole wykorzystania środków pochodzących z umorzeń pożyczek,
  - 230 kontrole zadań dofinansowanych w formie dopłat do kredytów i uzyskanych efektów ekologicznych/rzeczowych.

2.2. Gospodarka finansowa

Podstawą gospodarki finansowej Funduszu są Roczne Plany Finansowe sporządzane na dany rok kalendarzowy i uchwalane przez Radę Nadzorczą, zawierające w szczególności:

1. przychody i wydatki,
2. stan finansowy Funduszu na początek i koniec roku kalendarzowego.

Źródłem przychodów Funduszu są:

1. opłaty za korzystanie ze środowiska i administracyjne kary pieniężne za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska,
2. nadwyżki z powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska,
3. pozostałe przychody, obejmujące przychody z działalności Funduszu, takie jak:

- a) przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek,
- b) przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
- c) pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne.

Wydatki Fundusz przeznaczal na:

1. finansowanie dotacyjne, w tym na:
  - a) dotacje i dopłaty do oprocentowania komercyjnych kredytów,
  - b) umorzenia pożyczek,
  - c) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.
2. wydatki bieżące (własne), na które składały się:
  - a) koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu,
  - b) koszty finansowe, obejmujące odpisy aktualizujące wartość posiadanych akcji i udziałów oraz należności,
  - c) pozostałe koszty i straty nadzwyczajne,
  - d) zakupy inwestycyjne własne.

Realizację Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie :

Lp.	Wyszczególnienie	Plan Finansowy [tys. zł]	Realizacja Planu [tys. zł]	Wykonania Planu [%]
I	Stan Funduszu na początek 2006 r.	376.311,00	376.311,00	100,00
II	Przychody w tym:	93.000,00	98.257,00	105,65
1.	Przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	55.000,00	61.378,00	111,60
2.	Nadwyżki powiatowych i gminnych funduszy	30.000,00	20.918,00	69,73
3.	Przychody finansowe, pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne	8.000,00	15.961,00	199,51

Lp.	Wyszczególnienie	Plan Finansowy [tys. zł]	Realizacja Planu [tys. zł]	Wykonania Planu [%]
III	Pozostałe zwiększenia funduszu –rozliczenie wyniku finansowego za lata ubiegłe	-	3.318,00	-
IV	Wydatki w tym:	90.000,00	61.428,00	68,25
1.	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	47.500,00	30.507,00	64,23
2.	Umorzenia pożyczek	23.000,00	20.478,00	89,03
3.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	100,00	34,00	34,00
4.	Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu, pozostałe koszty operacyjne	8.400,00	7.134,00	84,93
5.	Koszty finansowe i straty nadzwyczajne	6.000,00	3.275,00	54,58
6.	Zakupy inwestycyjne własne*	5.000,00	65,00	1,30
V	Stan Funduszu na koniec 2006 r.	384.311,00	416.458,00	108,36

* zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają funduszu na koniec roku

Ogółem zrealizowane przychody w 2006 r. wyniosły 98.257,00 tys. zł, w tym przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska w 2006 r. wyniosły 61.378,00 tys. zł. Przekazane do Funduszu w 2006 r. nadwyżki dochodów przez gminne i powiatowe fundusze ochrony środowiska wyniosły 20 918 tys. zł. Pozostałe przychody wyniosły 15.961,00 tys. zł.

Zaplanowane w 2006 r. wydatki w kwocie 90.000,00 tys. zł. zrealizowano na poziomie 61.428,00 tys. zł, w tym wypłaty dotacji i dopłat do oprocentowania pożyczek i kredytów wyniosły 30.507,00 tys. zł, dokonano umorzeń pożyczek w kwocie 20.478 tys. zł.

Zaplanowane wypłaty nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników w administracji rządowej i samorządowej w kwocie 100 tys. zł, zrealizowano w kwocie 34 tys. zł.

Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu oraz pozostałe koszty operacyjne w 2006 r. wyniosły 7.134,00 tys. zł.

Koszty finansowe wykonano w 54,58 %, co dało kwotę 3.275,00 tys. zł. Zakupy inwestycyjne własne, na które w 2006 r. przeznaczono kwotę 5.000,00 tys. zł, w tym 4.800,00 tys. zł na zakup nieruchomości przeznaczonej na siedzibę biura, z czego zrealizowano 65,00 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego. Plan pożyczkowego finansowania ochrony środowiska wykonano w 65,72 %. Planowana kwota wypłat pożyczek wynosiła 171.500,00 tys. zł, z czego wyplacono w 2006 r. kwotę 112.706,00 tys. zł.

Wynik finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi stanowi różnicę między przedstawionymi przychodami, a kosztami i jest zyskiem brutto = netto o wartości 36.828.886,16 zł.

W 2006 r. na liście przedsięwzięć priorytetowych z poszczególnych dziedzin ochrony środowiska umieszczone zostały następujące zadania:

I. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA

1. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem:
  - a. Program regionalny „Pilica”;
  - b. Program regionalny „Warta”;
    - ochrona dorzecza rzeki Warty i Zbiornika Jeziorsko;
    - ochrona dorzecza rzeki Ner;
  - c. Program regionalny „Bzura”;
  - d. Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.
2. Gospodarka wodna:
  - a. Budowa i remonty budowli piętrzących i innych zabezpieczających przed powodzią i erozją;
  - b. Budowa zbiorników małej retencji w ramach Wojewódzkiego Programu Małej Retencji;
    - Zbiornik wodny „Kamieński”;
    - Zbiornik wodny „Smardzew”;
  - c. Roboty konserwacyjne i zabezpieczające na rzekach województwa łódzkiego.

II. OCHRONA ATMOSFERY

1. Ograniczenie niskiej emisji:
  - a. Rozbudowa i modernizacja istniejących sieci ciepłowniczych oraz modernizacja lokalnych kotłowni węglowych na ekologiczne.
  - b. Budowa sieci gazociągowej z uwzględnieniem Gminy Budziszewice oraz Gminy Ozorków w miejscowości Sokolniki Las.
  - c. Rekuperacja – wykorzystanie ciepła odpadowego.
2. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii:
  - a. z biopaliw,
  - b. z biogazu,
  - c. słonecznej,
  - d. geotermalnej,
  - e. wiatrowej,
  - f. wodnej.
3. Redukcja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w energetyce.

III. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

1. Rekultywacja składowisk odpadów w szczególności:
  - a. Ziewanice gm. Głowno;
  - b. Zgierz;
  - c. Poddębice;
  - d. Sulejów;
  - e. Smolice (Stryków);
  - f. Brzeziny;
  - g. Rydzew, Gęsina gm. Brzeźnio.
2. Budowa, rozbudowa, dostosowanie do wymogów ochrony środowiska i standardów Unii Europej-

skiej składowisk odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami w szczególności:

- a. Sławno Kolonia;
- b. Jadwinówka (Radomsko);
- c. Krośnice;
- d. Wola Kruszyńska (Bełchatów);
- e. Modlna gm. Ozorków;
- f. Brzeziny;
- g. Wieruszów;
- h. Mokrsko;
- i. Zygrzy gm. Zadzim.

3. Selektywna zbiórka odpadów w szczególności:

- a. Gmina Sławno;
- b. Sulejów;
- c. Poddębice.

4. Budowa i rozbudowa zakładów unieszkodliwiania i zakładów odzysku odpadów na terenie województwa łódzkiego.

5. Wspomaganie systemów zagospodarowania osadów ściekowych na terenie województwa łódzkiego.

6. Wspomaganie działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych (mogilniki, azbest) ujętych w programach gospodarki odpadami na terenie województwa łódzkiego.

7. Wspomaganie działań związanych z zakupem sprzętu niezbędnego do zbiórki, gromadzenia i transportu odpadów stałych i płynnych.

8. Likwidacja dzikich wysypisk.

9. Wspomaganie organizacji gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych.

IV. OCHRONA PRZYRODY

1. Prace leczniczo – pielęgnacyjne przy drzewach i krzewach, a w szczególności pomnikach przyrody.

2. Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa oraz zwiększenie lesistości kraju.

3. Nowe nasadzenia drzew i krzewów.

V. EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Programy szkolnej i pozaszkolnej edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży.

2. Rozpowszechnienie edukacji ekologicznej i wiedzy na temat ochrony środowiska poprzez działalność wydawniczą, medialną oraz zakup prenumeraty, literatury i programów multimedialnych.

3. Wspieranie imprez ekologicznych o zasięgu powiatowym i wojewódzkim.

4. Seminaria, konferencje i szkolenia podnoszące kwalifikacje i wiedzę z zakresu ekologii i ochrony środowiska.

VI. PROGRAMY MIĘDZYDZIEDZINOWE I POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Monitoring środowiska.

2. Funkcjonowanie i modernizacja systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.

3. Badania naukowe i ekspertyzy dotyczące ochrony środowiska.

4. Wykonanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych oraz dla terenów NATURA 2000.
5. Przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz likwidacja skutków dla środowiska, w szczególności zakupy samochodów ratowniczo – gaśniczych oraz doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych.
6. Wspomaganie opracowania programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i ogólnokrajowym, w tym aktualizacja wojewódzkiego programu ochrony środowiska i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.
7. Wspieranie działań jednostek samorządów terytorialnych województwa łódzkiego związanych z pozyskiwaniem środków unijnych na ochronę środowiska w szczególności na pomoc techniczną.
8. Poprawa warunków pobytu dużych kotów w Łódzkim ZOO.
9. Wspomaganie działań związanych z zakupem sprzętu niezbędnego do udrażniania oraz inspekcji sieci i urządzeń kanalizacyjnych.

W celu dofinansowania realizacji zadań znajdujących się na „Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi” w 2006 r. Fundusz zawarł 527 umów na ogólną kwotę 152.853,00 tys. zł oraz 5 aneksów zwiększających kwoty umów z lat ubiegłych w łącznej wysokości 1.946,00 tys. zł. Kwota zawartych na zadania priorytetowe umów wraz z aneksami zwiększającymi w roku 2006 stanowiła 88 % zrealizowanego Planu Działalności. Na realizację powyższych przedsięwzięć w 2006 r. wydatkowano ogółem 63.680 tys. zł. Zobowiązania Funduszu na dzień 31.12.2006 r. z tytułu dofinansowania zadań priorytetowych wyniosły 90.741,00 tys. zł.

2.3. Działalność w zakresie absorpcji środków unijnych

W 2006 r. Fundusz kontynuował realizację zadań związanych z pełnieniem roli Instytucji Pośredniczącej III szczebla we wdrażaniu Funduszu Spójności w sektorze ochrony środowiska w województwie łódzkim. Zakres realizowanych zadań wynikał z zawartego w dniu 12 grudnia 2005 r. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Porozumienia w sprawie przygotowania przedsięwzięć w sektorze ochrony środowiska planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności”. Zgodnie z postanowieniami porozumienia - WFOŚiGW przejął część zadań związanych z przygotowaniem projektów w sektorze ochrony środowiska współfinansowanych z Funduszu Spójności na obszarze województwa łódzkiego.

W ramach realizacji ww. zadań Wojewódzki Fundusz podejmował też szereg działań informacyjnych mających na celu zwiększenie zainteresowania potencjalnych wnioskodawców możliwością pozyskania środków z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych w sektorze ochrony środowiska.

W 2006 roku Fundusz wspierał działania Miasta Sieradz i Miasta Piotrków Trybunalski mające na celu uzyskanie decyzji Komisji Europejskiej o dofinansowaniu projektów w ramach Funduszu Spójności. Efektem wspólnie podjętych działań było przyznanie przez Komisję Europejską w miesiącu listopadzie 2006 r. pomocy na realizację projektu pn. „Sieć kanalizacji sanitarnej dla miasta i gminy Sieradz oraz modernizacja stacji wodociągowej w Sieradzu” (w ramach wykazanych oszczędności w przyznanej Polsce puli środków z tego Funduszu). Projekt miasta Piotrków Trybunalski pn.: „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Piotrkowie Trybunalskim” został przesunięty do realizacji na nowy okres finansowania UE obejmujący lata 2007-2013.

W 2006 r. Fundusz ściśle współpracował też z wnioskodawcami przedsięwzięć, które zostały wskazane przez Ministra Środowiska do przygotowania w ramach pomocy technicznej finansowanej z puli środków unijnych na podstawie Memorandum Finansowego Nr 2002/PL/16/P/PA/013. Współpraca ta w głównej mierze polegała na udzielaniu pomocy w przygotowaniu dokumentacji przetargowej dla przyszłych wykonawców usług consultingowych i dotyczyła niżej wymienionych przedsięwzięć z dziedziny gospodarki wodno-ściekowej:

- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice”
- „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Tomaszowie Mazowieckim i skanalizowanie części aglomeracji Tomaszowa Mazowieckiego”.

Ponadto, Fundusz realizował zadania związane z przygotowaniem przedsięwzięć zgłoszonych przez Miasto Bełchatów, Miasto Rawa Mazowiecka i Miasto Konstantynów Łódzki.

Fundusz dofinansował, w formie pożyczki, przygotowanie dla Miasta Rawa Mazowiecka projektu studium wykonalności wraz z aplikacją do Funduszu Spójności. Udzielił również promesy Miastu Bełchatów na przyznanie dofinansowania ze środków Funduszu na opracowanie ww. dokumentacji.

Oprócz wyżej opisanych działań, Fundusz wspomagał finansowo jednostki samorządu terytorialnego udzielając im niskoprocentowanych pożyczek przeznaczonych na sfinansowanie wkładu własnego przy realizacji przedsięwzięć proekologicznych współfinansowanych z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR.

2.4. Realizacja dopłat do kredytów

W 2006 r. Fundusz przyjął do rozpatrzenia 122 wnioski o przyznanie dopłat do oprocentowania kredytów komercyjnych. Zarząd pozytywnie rozpatrzył 104 wnioski złożone w 2006 r., a negatywnie 1 wniosek. Braki formalne oraz rezygnacje wnioskodawców stanowiły przyczynę nie rozpatrzenia pozostałych 17 wniosków. Na podstawie pozytywnie rozpatrzonych wniosków z 2006 r. w 86 przy-

padkach zostały zawarte przez wnioskodawców umowy kredytowe z bankami. Jeden wniosek bank rozpatrzył negatywnie. W 8 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z zawarcia umów kredytowych. Na dzień 31.12.2006 r. w trakcie podejmowania decyzji kredytowych przez banki było 9 wniosków.

Na podstawie decyzji Zarządu Funduszu w sprawie przyznania dopłaty banki zawarły w 2006 roku 89 umów kredytowych na łączną kwotę 16.976.121,67 zł, z czego 86 umów zawarto na podstawie wniosków z roku 2006, zaś pozostałe 3 umowy na podstawie wniosków złożonych w 2005 r. Głównym odbiorcą tej formy pomocy z Funduszu były osoby fizyczne.

Zadania z dziedziny ochrony atmosfery w roku 2006, związane były głównie z ograniczeniem niskiej emisji zanieczyszczeń atmosferycznych. Podzielić je można na grupy:

- modernizacja kotłowni opalanych węglem na kotłownie gazowe, olejowe oraz nowoczesne kotłownie węglowe. Łącznie w 2006 r. zmodernizowano 24 lokalnych kotłowni węglowych,
- budowa nowych kotłowni zasilanych gazem, olejem, a także budowa alternatywnych systemów grzewczych. W roku 2006 zrealizowano 20 tego typu zadań. Wybudowano 8 kotłowni z zastosowaniem urządzeń opalanych gazem, 7 kotłowni opalanych biomasą oraz zainstalowano 5 pomp ciepła,
- termomodernizacja obiektów w celu ograniczenia strat ciepła.

W wyniku realizacji ww. zadań w 2006 r. uzyskano łączny efekt ekologiczny w postaci ograniczenia zanieczyszczeń powietrza o około:

- SO₂ – 7,70 t/rok;
- NO_x – 6,70 t/rok;
- CO – 30,25 t/rok;
- Pyły – 9,50 t/rok;
- CO₂ – 83,69 t/rok.

Przy udziale kredytów z dopłatą Funduszu zostały również zrealizowane zadania inwestycyjne z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej polegające na:

- budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 4 szt,

- rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz budowie przyłączy wodno-kanalizacyjnych.

Efekt rzeczowy uzyskany w 2006 r. to wybudowanie 6.900 mb sieci sanitarnej i podłączenie do niej 179 gospodarstw, przy jednoczesnej likwidacji zbiorników bezodpływowych.

Ponadto kredyt z dopłatą Funduszu został wykorzystany przez Gminę Tuszyń, która zrealizowała budowę stacji uzdatniania wody.

Powyższe inwestycje przyczyniły się do ograniczenia ładunku zanieczyszczeń o około:

- BZT₅ – 14,49 t/rok;
- ChZT – 18,10 t/rok;
- Zawiesina ogólna – 16,84 t/rok;
- Azot amonowy – 1,79 t/rok;
- Azot ogólny – 1,25 t/rok;
- Fosfor ogólny – 0,39 t/rok.

2.5. Umorzenia pożyczek

W 2006 r. do Funduszu wpłynęło 190 wniosków o umorzenie pożyczek. Rozpatrzono ogółem 167 wniosków, w tym 12 wniosków złożonych w 2005 r.

Rada Nadzorcza pozytywnie rozpatrzyła 164 wnioski o umorzenie pożyczek, w tym 136 wniosków jednostek samorządu terytorialnego podejmując decyzje umorzeniowe na kwotę 14.985.770,96 zł, 4 wnioski innych jednostek sektora finansów publicznych podejmując decyzję o umorzeniu kwoty 1.345.151,00 zł i 24 wnioski jednostek nie należących do sektora finansów publicznych podejmując decyzję o umorzeniu na kwotę 4.054.954,55 zł. Trzy wnioski zostały rozpatrzone negatywnie, natomiast 34 wnioski o umorzenie pożyczek oczekiwały na rozpatrzenie przez Radę Nadzorczą w 2007 r. Jeden wniosek został wycofany.

W 2006 r. zawarto 78 umów umorzeniowych na łączną kwotę 4.908.119,02 zł. Pozostałych umorzeń zgodnie z „Zasadami...” obowiązującymi w dniu zawarcia umowy pożyczki, dokonywano jedynie w oparciu o stosowne uchwały Rady Nadzorczej.

Zestawienie umorzonych w 2006 r. kwot przez WFOŚiGW w Łodzi z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawiono w poniższej tabeli.

Dziedzina	Ilość umów pożyczek	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki [%]	Struktura umorzeń w ujęciu wartościowym [%]
Gospodarka Wodna	23	2 308 808,7	792 957,5	34,3	3,8
Ochrona Atmosfery*	70	22 190 598,9	7 605 318,9	34,2	37,1
Ochrona Wód	62	31 070 591,5	11 601 757,5	37,3	56,6
Gospodarka odpadami	10	1 180 738,0	393 709,5	33,3	1,9
Badania naukowe i ekspertyzy	1	19 200,0	14 400,0	75,0	0,07
Pozostałe zadania ochrony środowiska	1	199 820,0	69 937,0	35,0	0,3
Razem:	167	56 969 757,2	20 478 080,5	35,9	100

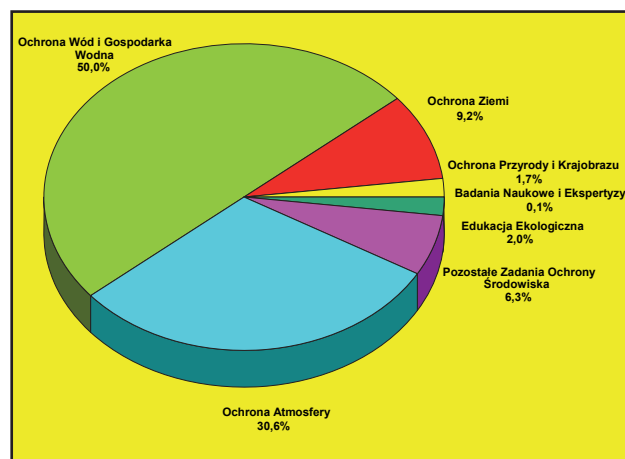
*Uwaga: W zestawieniu wykazano umorzenia 3 pożyczek na kwotę 92.204,00 zł w stosunku do których Rada Nadzorcza podjęła decyzję w roku 2005, a ich ujęcie w księgach rachunkowych nastąpiło w roku 2006.

2.6. Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

W 2006 r. Fundusz zgodnie z art. 411 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) przeznaczył na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej kwotę 33.700,00 zł. Wśród nagrodzonych znalazły się m.in. zwycięskie jednostki z terenu województwa łódzkiego w VII Edycji Konkursu „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu: Miasto Kutno jako laureat w kategoriach Szklana Statuetka, Lider Zbiórki Tworzyw oraz Złota Bela Makulatury, a także Związek Gmin Regionu Kutnowskiego, Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Bełchatowie i Miasto Sieradz jako laureaci Konkursu w kategorii Edukacja Ekologiczna.

2.7. Dofinansowania zadań wg poszczególnych dziedzin ochrony środowiska

Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2006 r. tj. zawarte umowy pożyczek i dotacji z aneksami zwiększającymi kwoty umów zawartych w latach 2003-2006 w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiono w tabeli IV.2-1 oraz na rys. IV.2-1.

Rys. IV.2-1. Realizacja Planu Działalności w podziale na dziedziny ochrony środowiska w 2006 r.

W 2006 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 770 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji. Rozpatrzone pozytywnie 658 wniosków. Na podstawie 614 wniosków zawarto 612 umów. Ponadto na 2007 r. pozostawały do realizacji zobowiązania wynikające z 3 promes. W 41 przypadkach wnioskodawcy złożyli rezygnację z przyznanego przez Fundusz dofinansowania.

Spośród wszystkich wniosków złożonych w 2006 r. 52 rozpatrzone negatywnie. Nie zostało rozpatrzonych 60 wniosków ze względu na uchybienia formalne i merytoryczne (brak kompletu załączników, inwestycja nie przy-

Tabela IV.2-1. Realizacja Planu Działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2006 r.

Lp.	Dziedzina	Plan ogółem (4+5)	Plan Dotacje	Plan Pożyczki	Realizacja Ogółem (8+10)		Realizacja Dotacja		Realizacja Pożyczka	
					Umowy zawarte		Umowy zawarte		Umowy zawarte	
					Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	
		zł	zł	zł	%	zł	%	zł	%	
1	Ochrona Atmosfery	55.000.000,00	12.000.000,00	43.000.000,00	52.652.157,46	98 %	8.385.277,51	79 %	44.266.879,95	103 %
					1.199.780,00		1.144.530,00		55.250,00	
2	Ochrona Wód i Gospodarka Wodna	105.250.000,00	5.250.000,00	100.000.000,00	88.030.770,20	84 %	1.840.199,01	35 %	86.190.571,19	86 %
					0,00		0,00		0,00	
3	Ochrona Ziemi	16.500.000,00	150.000,00	16.350.000,00	15.709.878,00	98 %	0,00	0 %	15.709.878,00	99 %
					472.000,00		0,00		472.000,00	
4	Ochrona Przyrody i Krajobrazu	3.000.000,00	3.000.000,00	0,00	2.985.377,12	100 %	2.985.377,12	100 %	0,00	-
					0,00		0,00		0,00	
5	Badania Naukowe i Ekspertyzy	400.000,00	200.000,00	200.000,00	198.592,00	50 %	63.904,00	32 %	134.688,00	67 %
					0,00		0		0,00	
6	Edukacja Ekologiczna	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	3.564.618,07	89 %	3.564.618,07	89 %	0,00	-
					0,00		0		0,00	
7	Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	11.950.000,00	8.750.000,00	3.200.000,00	10.855.166,05	93 %	7.929.406,05	91 %	2.925.760,00	100 %
					274.240,00		0,00		274.240,00	
Razem umowy zawarte		196 100 000,00	33.350.000,00	162.750.000,00	173.996.558,90	-	24 768 781,76	-	149 227 777,14	-
Razem aneksy zwiększające		0,00	0,00	0,00	1.946.020,00	-	1 144 530,00	-	801 490,00	-
Razem		196 100 000,00	33.350.000,00	162.750.000,00	175.942.578,90	89,72	25 913 311,76	77,70	150 029 267,14	92,18

gotowana do realizacji, wnioski złożony po terminie, brak efektu ekologicznego i/lub rzeczowego), przy czym w 26 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie.

2.8. Ochrona atmosfery

Na realizację zadań z zakresu ochrony atmosfery Fundusz w 2006 r. zawarł łącznie 101 umów, w tym 68 to umowy pożyczek oraz 33 umowy dotacji.

W 2006 r. inwestycje z tego zakresu obejmowały następujące grupy zadań:

- Ograniczenie wysokiej emisji - 2 umowy pożyczek:
  - z Zakładem Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim na modernizację kotła wodnego oraz na przystosowanie go do współpalania biomasy w udziale do 15 % ilości węgla.
  - z Energetyką Ciepłą w Wieluniu na modernizację instalacji odpylania kotła WR-25 nr 2. W wyniku zakończenia zadania nastąpi roczna redukcja emisji pyłu do atmosfery o 7.610 kg.

- Ograniczenie niskiej emisji - 92 umowy dotacji i pożyczek.

Najczęściej rozpatrywane przez Fundusz inwestycje z tego zakresu dotyczą: modernizacji kotłowni opalanych paliwem stałym na gazowe lub olejowe, termorenowacji obiektów mających na celu ograniczenia strat ciepła, budowy i modernizacji sieci ciepłych wraz z budową węzłów ciepłych, oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

W 2006 r. Fundusz zawarł 32 umowy na likwidację źródeł emisji opalanych paliwem stałym i zastąpienie ich kotłowniami ekologicznymi. Dodatkowo 8 beneficjentów realizowało inwestycje wykorzystujące alternatywne źródła energii na które zawarto łącznie 9 umów, w tym 7 na montaż instalacji kolektorów słonecznych oraz 2 na wykorzystanie pomp ciepła. Fundusz udzielił pomocy finansowej również na wykonanie 21 kotłowni opalanych biomasą.

W 2006 r. Fundusz zawarł 75 umów na termomodernizację budynków, z czego 32 dotyczyły placówek szkolno – wychowawczych. Wsparciem z Funduszu objęte było także 30 inwestycji związanych z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej tj.: ochotnicze straże pożarne, placówki kulturalne, domy pomocy społecznej, budynki administracyjne urzędów, placówki służby zdrowia, szkoły wyższe oraz parafie.

- Pozostałe zadania z zakresu ochrony atmosfery - 6 umów pożyczek i 1 dotacja.

Po raz pierwszy w 2006 r. Fundusz podpisał umowę na dofinansowanie budowy i uruchomienie parku wiatrowego o mocy 30 MW na wierzchołku Góry Kamięńsk realizowaną przez Spółkę Elektrownia Wiatrowa Kamięńsk. Przewidywana produkcja energii ma wynosić 83 tys. MWh rocznie.

W 2006 r. Fundusz zawarł umowę z Miastem Uniejów na udzielenie pomocy finansowej na realizację budowy wymiennikowej stacji przygotowania czynnika grzewczego wykorzystującego wody geotermalne do produkcji ciepła na potrzeby Kompleksu Termalno-Basenowego.

W 2006 r. Łódzki Zakład Energetyczny S.A. sygnował umowę na redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych oraz strat energii poprzez wymianę transformatorów w stacjach Widzew i Retkinia. Przewidywany efekt ekologiczny redukcji zanieczyszczeń do atmosfery po stronie producenta energii przedstawia się następująco: 0,119 t/rok pył, 1,949 t/rok dwutlenek siarki, 0,766 t/rok dwutlenek azotu oraz 0,053 t/rok tlenek węgla.

Ogólny udział finansowy Funduszu w działaniach na rzecz ochrony czystości powietrza, pozwolił uzyskać w 2006 r. rezultaty w postaci znacznego ograniczenia emisji zanieczyszczeń na terenie województwa łódzkiego. W rozbiciu na poszczególne grupy zadań, łączny efekt ekologiczny uzyskany w 2006 r. przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2006 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne/lub rzeczowe w 2006 r.
Ograniczenie emisji:				
dwutlenku siarki	t/rok	38,6	263,7	302,4
tlenków azotu	t/rok	3,2	49,2	52,5
tlenków węgla	t/rok	45,4	625,5	671
pyłów	t/rok	22,5	306,2	328,8
Budowa sieci ciepłych	mb	990,5	165,5	1.156,0

2.9. Ochrona wód

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie ochrony wód w 2006 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne wykonujące ustawowe zadania własne. Należy podkreślić fakt, że znaczna ilość inwestycji realizowanych ze środków Funduszu z tej dziedziny umieszczona jest w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W 2006 r. Fundusz zawarł 119 umów pożyczek. W ramach zawartych umów w 2006 r. oraz umów kontynuowanych z lat poprzednich, Fundusz wspierał inwestycje realizowane przy udziale Funduszu Spójności, ZPORR-u (Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego), PHARE SSG 2002 w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej. W 2006 r. Fundusz dofinansował zadania z zakresu ochrony wód, które nie uzyskały wsparcia w ramach Norweskie-

go Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG z powodu rozdysponowania dostępnej puli środków w ramach tych mechanizmów.

Z zakresu ochrony wód dofinansowane zadania realizowane były w następujących grupach:

- budowa oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji sanitarnej
W ramach umów zawartych w 2006 r. Fundusz dofinansował budowę czterech oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 653 m³/dobę w gminach: Drużbice, Dmosin, Paradyż, Sędziejowice. W 2006 r. (w ramach umów zawartych w 2005 r.) zakończono budowę 3 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 174,5 m³/dobę.
- modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji sanitarnej
W zakresie modernizacji i rozbudowy istniejących oczyszczalni Fundusz dofinansował w 2006 r. prace na 6 obiektach o przepustowości od 400 m³/dobę do 20.000 m³/dobę w Białej Rawskiej, Działoszynie, Brzezinach, Tomaszowie Mazowieckim, Sieradzu, Kutnie. W ramach modernizacji tych oczyszczalni planowane jest zwiększenie przepustowości o 13.100 m³/dobę.
W 2006 r. w zakresie rozbudowy i modernizacji na uwagę zasługuje realizowana modernizacja ciągu biologicznego oczyszczania ścieków (istniejących bio-xybłoków) Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Kutnie o przepustowości 20.000 m³/dobę w aktualnym pozwoleniu wodno-prawnym.
W 2006 r. kontynuowano prace związane z modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków w Łodzi i w Skierniewicach, a także przeprowadzono modernizację oczyszczalni ścieków w Tomaszowie Mazowieckim polegającą na zakupie stacji zlewczej ścieków.
W ramach pomocy finansowej Funduszu oraz środków przyznanych z Funduszu Spójności kontynuowano modernizację Grupowej Oczyszczalni Ścieków Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej. W wyniku realizacji ww. zadania nastąpi odprowadzenie do Neru ścieków o zawartości azotu poniżej 10 g/m³ i fosforu poniżej 1 g/m³.
W 2006 r. dzięki wsparciu finansowemu z Funduszu kontynuowana była rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków dla Miasta Skierniewice. Zadanie współfinansowane było także ze środków unijnych w ramach programu PHARE SSG 2002. W 2006 r. zakończono roboty na obiekcie oraz osiągnięto efekt ekologiczny polegający na zmniejszeniu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do rzeki Łupi i Skierniewki.
W 2006 r. na podstawie umowy z 2004 r. osiągnięto efekt ekologiczny i rzeczowy z realizacji zadania obejmującego rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Warcie. W wyniku wykonania tego zadania nastąpiło zwiększenie przepustowości oczyszczalni z 517 m³/dobę na 1.200 m³/dobę (zwiększenie o 683 m³/dobę).

- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
W ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w roku 2006 dofinansowana została budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin: Strzelce, Stryków, Zgierz, Nowe Ostrowy, Ozorków, Łęczyca, Daszyna, Rawa Mazowiecka, Parzęczew. Łącznie wykonane zostanie 308 obiektów.
- budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej
W celu zapewnienia większego dopływu ścieków w przypadku funkcjonującej oczyszczalni, przekazano środki na rozbudowę sieci kanalizacyjnych na terenie m.in. Łodzi, Skierniewic, Rzgowa, Wieruszowa, Kamieńska, Sulmierzyc, Ładzic, Ksawerowa, Koluszek.
Przy udziale środków z Funduszu, w ramach umów zawartych w 2006 r., wykonane zostanie łącznie około 155 km kanalizacji sanitarnej. W 2006 r. osiągnięto następujące efekty rzeczowe: 10.973,10 mb kanalizacji sanitarnej, 2.741,05 mb przykanalików oraz stworzono możliwość wykonania 203 sztuk przyłączy kanalizacyjnych. Znaczna pomoc finansowa została skierowana dla Miasta Łodzi, które w 2006 r. kontynuowało porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w ramach programów obszarowych wodno-kanalizacyjnych realizowanych na terenie miasta: „Zdrowie-Złotno”, „Ruda Pabianicka I”.
W ramach środków z Funduszu oraz Funduszu Spójności Miasto Łódź modernizowało infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną w Al.Włókniarzy. W wyniku realizacji zadania wybudowano kanalizację sanitarną o długości 651,75 mb, kanalizację deszczową o długości 3.225,24 mb z wpustami oraz przeprowadzono modernizację magistrali wodociągowej na długości 4.824,61 mb.
- budowa, rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej
W 2006 roku Fundusz wspierał budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie m.in. Tomaszowa Mazowieckiego, Kutna, Opoczna, Rawy Mazowieckiej, Sulejowa. Przy udziale środków z Funduszu planuje się wykonanie ponad 11 km sieci kanalizacji deszczowej co umożliwi odprowadzenie ścieków deszczowych w sposób zorganizowany i ich oczyszczenie poprzez separatory zgodnie z pozwoleniami wodno-prawnymi. W 2006 r. w wyniku realizacji tych umów osiągnięto efekt rzeczowy w postaci wybudowania 4.445,05 mb kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami.
Na uwagę zasługuje realizacja kolejnego etapu budowy kanalizacji deszczowej na terenie Rawy Mazowieckiej. Dzięki wykonanej inwestycji nastąpiło ograniczenie zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla wód jakimi są m.in. substancje ropopochodne.

Podsumowując, w wyniku zrealizowanych inwestycji z dziedziny ochrony wód w 2006 r. osiągnięto następujące efekty ekologiczne i/lub rzeczowe:

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2006 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne/lub rzeczowe w 2006 r.
Budowa kanalizacji	mb	10.973,1	63.126,2	74.099,3
Budowa przykanalików kanalizacyjnych	mb szt.	2.741,0 203,0	18.758,1 1.621,0	21.499,1 1.824,0
Wybudowanie oczyszczalni ścieków	przepustowość m ³ /dobę	0,0	174,5	174,5
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	przepustowość m ³ /dobę ogółem zwiększenie	0,0	33.720,0 10.037,0	33.720,0 10.037,0
Kanalizacja deszczowa	mb	4.445,0	4.545,6	8.990,6
Budowa oczyszczalni przydomowych	szt.	87,0	53,0	140,0

2.10. Gospodarka wodna

Zadania dofinansowane przez Fundusz w 2006 r. w ramach gospodarki wodą podzielić można na następujące grupy:

- regulacja rzek i cieków oraz remonty urządzeń hydrotechnicznych na terenie województwa łódzkiego.

W 2006 r. Fundusz przekazał środki na: regulację rzek (m.in. odtworzenie przekrojów poprzecznych rzek, udrożnienie koryt, usunięcie zatorów i przymulisk), likwidację szkód popowodziowych (m.in. naprawę uszkodzonych zabezpieczeń betonowych skarp i dna, zabudowę wyrw, naprawę uszkodzonych budowli np. stopnie, bystrza, przepusty) oraz na zabezpieczenie przeciwerozyjne rzek. Działania takie zostały wykonane na odcinku około 95,8 km rzek. Ponadto naprawiono 38 sztuk budowli regulacyjnych (np. jazów, stopni, przepustów itp.).

W ramach zrealizowanych inwestycji z lat poprzednich naprawiono uszkodzenia punktowe i odcinkowe na: rzekach o łącznej długości około 80 km, wałach przeciwpowodziowych o łącznej długości około 3 km, na budowlach hydrologicznych to jest stopniacj, jazach, przepustach, zastawkach w łącznej ilości 57 sztuk oraz na dwóch zbiornikach retencyjnych.

- budowa retencyjnych zbiorników wodnych lub ich odbudowa.

W 2006 r. Fundusz dofinansował budowę i odbudowę zbiorników retencyjnych o łącznej powierzchni 38,41 ha oraz pojemności 855,00 tys. m³ na terenie gmin.: Moszczenica, Łódź, Rawa Mazowiecka, Tuszyn, Kobbiele Wielkie.

W 2006 r. Miasto Łódź przy udziale pomocy finansowej z Funduszu realizowało budowę zbiornika retencyjno-widokowego o pow. 0,207 ha i pojemności 1,15 tys. m³ na rzece Łódce.

- budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody.

Dzięki pomocy finansowej Funduszu rozpoczęto modernizację i budowę stacji uzdatniania wody na 6 obiektach o sumarycznej wydajności 11.325 m³/dobę na terenie następujących gmin: Wróblew, Zapolice, Grabica, Łask, Sieradz, Uniejów. Prace na trzech obiektach zakończono w 2006 r. i uzyskano wydajność stacji w wysokości 428 m³/h. Ważną inwestycją z tego zakresu była modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Ostrowiu, gmina Grabica. Możliwości technologiczne stacji po modernizacji będą wynosiły 1.400 m³/dobę.

W 2006 roku w ramach realizacji umów z 2005 r. uzyskano efekt ekologiczny w postaci zwiększenia wydajności sumarycznej stacji o wielkość 250 m³/h.

- budowa, modernizacja stacji wodociągowych i ujęć wodnych.

W 2006 r. Fundusz udzielił pomocy na roboty związane z modernizacją stacji wodociągowych i ujęć wody terenie gmin Cielądz, Ręczno, Piątek. Łączna wydajność budowanych i modernizowanych stacji wodociągowych wyniesie 2.692 m³/dobę.

W 2006 r. w ramach umowy zawartej w 2005 r. zakończono przebudowę i rozbudowę oraz osiągnięto zakładany efekt ekologiczny na stacji wodociągowej w Brodni Górnej gm. Buczek o wydajności 45 m³/h.

- budowa grupowych wodociągów.

W 2006 r. Fundusz wspierał budowę sieci wodociągowych w gminach m.in.: Zduny, Biała Rawska, Piątek, Żytno, Stryków, Zgierz.

Na podstawie umów zawartych w 2006 r. wybudowano: 70.853,5 mb sieci wodociągowej i 507 sztuk przyłączy.

W wyniku realizacji zadań z dziedziny gospodarka wodna w 2006 r. osiągnięto następujące efekty ekologiczne i/lub rzeczowe (umowy zawarte w 2006 r. oraz w latach poprzednich):

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2006 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne/lub rzeczowe w 2006 r.
Budowa i modernizacja zbiorników wodnych	pojemność tys. m ³	8,0	0,0	8,0
Regulacja rzek	mb	430,0	81.4,0	81.8,0
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	m ³ /h	428,0	485,0	913,0
Budowa wodociągów	mb	70.853,5	140,5	211.415,5
Budowa przyłączy wodociągowych	szt.	507,0	972,0	1.479,0

2.11. Ochrona powierzchni ziemi

W 2006 r. na zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi Fundusz zawarł 17 umów oraz jeden aneks zwiększający do umowy z 2005 r.

Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi przez Fundusz w 2006 r. obejmowało następujące grupy zadań:

- poprawa organizacji zbiórki odpadów komunalnych i zmniejszenie ilości i objętości odpadów składowanych na wysypiskach poprzez realizowanie programów selektywnej zbiórki odpadów oraz zakup sprzętu do pracy na wysypiskach i do transportu odpadów.

W 2006 r. Fundusz zawarł 9 umów pożyczek na zakup 13 samochodów do zagęszczania i transportu odpadów komunalnych oraz jeden samochód do transportu odpadów płynnych. Zakupiono także 4.520 szt. pojemników do zbiórki odpadów oraz 2 kompaktory.

Fundusz zawarł też 3 umowy pożyczki na zakup rozdrabniarki do odpadów wielkogabarytowych, zakup

i wdrożenie linii do doczyszczania stłuczki szklanej z kineskopów, budowę stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji o wydajności do 3 000 szt/rok.

Ponadto zawarto 3 umowy pożyczki na rozbudowę składowisk odpadów komunalnych w miejscowościach: Jastrzębie (gmina Łowicz), Franki (gmina Krośnice) a także na budowę składowiska balastu w Łodzi, które to zadanie realizowane było jako trzeci etap finansowanego ze środków ISPA/Funduszu Spójności przedsięwzięcia „Gospodarka odpadami Miasta Łodzi”.

- likwidacji i rekultywacji wysypisk.

W tej grupie zadań zawarte zostały 2 umowy pożyczki w tym z Miastem Rawa Mazowiecka na rekultywację kwatery na wysypisku w Pukninie oraz z Gminą Widawa na rekultywację składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Chrusty.

W wyniku realizacji zadań z dziedziny ochrona powierzchni ziemi w 2006 r. osiągnięto następujące efekty ekologiczne i/lub rzeczowe (umowy zawarte w 2006 r. oraz w latach poprzednich):

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2006 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne /lub rzeczowe w 2006 r.
Pojemność geometryczna składowisk	tys. m ³	225,0	304,1	529,1
Stworzenie możliwości segregacji odpadów	Mg/rok	363,5	2.159,6	2.523,1
Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	ha	1,4	0,6	2,0
Stworzenie warunków do nieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	Mg	640,0	0,0	640,0
Zwiększenie ilości zorganizowanego odbioru odpadów komunalnych	Mg /rok	31.8,0	712,2	32 532,2
Zwiększenie ilości zorganizowanego odbioru odpadów płynnych	m ³ /rok	3 000,0	0,0	3 000,0

2.12. Ochrona przyrody i krajobrazu, gospodarka leśna

W 2006 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na zadania z dziedziny ochrony przyrody i gospodarki leśnej zawierając 50 umów dotacji, które można podzielić na następujące grupy:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje starych założeń parkowych, rewaloryzacje już istniejących parków i terenów zielonych.

W wyniku podjętych zabiegów usunięte zostały zbędne naloty i odrosty korzeniowe, usunięto posusz z koron drzew, uformowano i prześwietlono korony drzew, oczyszczono, wyprofilowano i zabezpieczono ubytki powierzchniowe i wgłębne oraz założono niezbędne wiązania mechaniczne. Przeprowadzono rekonstrukcję starych założeń parkowych i rewaloryzację już istniejących

na terenie Miasta i Gminy Łask, Miasta Bełchatowa i Łęczycy, zwiększenie zadrzewienia na terenie Gminy i Miasta Pajęczno, rekonstrukcja zieleni parkowej przy Zespole Parkowo-Pałacowym w Działoszynie oraz na terenie zabytkowego parku w Rawie Mazowieckiej, utworzenie terenów zielonych w Gminach Drużbice i Rzeczyca.

Łącznie, w 2006 r. przy współudziale środków z Funduszu nasadzono 115.860 sztuk drzew i krzewów oraz założono 24.875,00 m² trawników.

racjonalna gospodarka leśna oraz kształtowanie równowagi w ekosystemie leśnym.

W 2006r. Fundusz dofinansowywał opracowania uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa. Opracowaniami objęte zostały 26.974 hektary lasów.

W wyniku realizacji zadań z dziedziny ochrona przyrody w 2006 r. osiągnięto następujące efekty ekologiczne i/lub rzeczowe (umowy zawarte w 2006 r. oraz w latach poprzednich):

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2006 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty ekologiczne/lub rzeczowe w 2006 r.
Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	ha	26.974,0	-	26.974,0
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni:				
- drzewa i krzewy,	szt.	8.611,0	-	8.611,0
- pomniki przyrody	szt.	173,0	-	173,0
Tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych:				
- nowe nasadzenia drzew i krzewów	szt.	115.860,0	-	115.860,0
- trawniki	m2	24.875,0	-	24.875,0

parków i terenów zielonych m.in.: w parkach i na skwerach miasta Łodzi, na terenie Miast Pabianic i Zgierza, w zabytkowym parku w Zadziemi, zabytkowej alei w Głuchowie oraz na terenie Gminy Rząśnia i chronionego Parku w Lututowie. Pracom pielęgnacyjnym został również poddany zabytkowy ogród Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej w Łodzi.

Łącznie pracami leczniczo-pielęgnacyjnymi, w 2006r. objęto 8.611 sztuk drzew i krzewów oraz 173 sztuk pomników przyrody.

- tworzenie nowych parków i zakładanie terenów zielonych.

Zadania realizowane w tej grupie to między innymi: Budowa Parku Ocalałych w Łodzi oraz nowe nasadzenia na terenie Miejskiego Ogrodu Zoologicznego i parku leśnego Lublinek, tworzenie enklaw zieleni

2.13. Badania naukowe i ekspertyzy

W 2006 r. w dziedzinie Badania naukowe i ekspertyzy Fundusz zawarł 3 umowy w tym 2 umowy dotacji i jedną umowę pożyczki.

Umowy dotacji zostały zawarte z Miastem Uniejów na „Ocenę dostępności zasobów biomasy oraz efektywności ich wykorzystania w Gminie Uniejów” oraz z Politechniką Łódzka na „Studium przebudowy istniejącej ciepłowni gazowej w Ozorkowie na elektrociepłownię z wykorzystaniem energii geotermalnej”.

Dofinansowanie w formie pożyczki zostało udzielone Miastu Rawa Mazowiecka na „Opracowanie wniosku aplikacyjnego i studium wykonalności do Funduszu Spójności”.

2.14. Edukacja ekologiczna

W dziedzinie Edukacji Ekologicznej Fundusz zawarł w 2006r. 192 umowy dotacji. Podstawowym celem podejmowanych działań z zakresu edukacji ekologicznej jest uzyskanie u adresatów i uczestników zadań pozytywnych zmian dotyczących poziomu ich wiedzy z zakresu ochrony środowiska i świadomości ekologicznej oraz wykształcenie u nich postaw proekologicznych. Odbywa się to poprzez organizowane zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, konkursy, wycieczki i imprezy o charakterze ekologicznym oraz szkolenia, konferencje i seminaria. Edukacja ekologiczna realizowana jest również poprzez wydawanie różnego typu materiałów np. folderów, ulotek, map, plakatów i książek oraz produkcję i emisję filmów i audycji radiowych. Fundusz dofinansował także zakup pomocy i materiałów niezbędnych do realizacji programów edukacji ekologicznej oraz wyposażenie ścieżek terenowych w tablice informacyjno-dydaktyczne. Największa grupa zadań dotowanych przez Fundusz w roku 2006 skierowana była do dzieci i młodzieży szkolnej.

Bezpośrednią edukacją ekologiczną dofinansowaną ze środków Funduszu objęto ponad 150.000 mieszkańców województwa łódzkiego, a setki tysięcy innych osób miało możliwość zetknąć się z problematyką proekologiczną poprzez emitowane audycje radiowe telewizyjne oraz wydane w ramach zawartych umów, w nakładzie ponad 290.600 egzemplarzy, różnego rodzaju publikacje np. foldery, ulotki, przewodniki, mapy, plakaty oraz dodatki ekologiczne do czasopism. Ponad 1.300 osób uczestniczyło w szkoleniach, konferencjach i seminariach dofinansowywanych ze środków Funduszu.

Zadania z zakresu edukacji ekologicznej realizowane były łącznie w czterdziestu dziewięciu przedszkolach, szkołach wszystkich szczebli nauczania i w Wojewódzkich Ośrodkach Doskonalenia Nauczycieli oraz w dwóch Centrach Zajęć Pozaszkolnych w Łodzi, w trzech Bibliotekach Pedagogicznych i w trzech Młodzieżowych Domach Kultury. Sto dwadzieścia innych placówek oświatowych zaangażowanych zostało w działania edukacyjne prowadzone kompleksowo przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół na terenie powiatów: bełchatowskiego i łowickiego oraz gmin: Osjaków, Ozorków i Głowno. Ponadto dofinansowanie Funduszu przeznaczone było na realizację edukacji ekologicznej w Leśnictwie Miejskim Łódź oraz w Ogrodach: Botanicznym i Zoologicznym w Łodzi. Ogółem z dofinansowania Funduszu skorzystało 30 miast i gmin, 11 powiatów oraz Urząd Marszałkowski w Łodzi i 6 podległych mu jednostek.

Fundusz zawarł w 2006 r. 28 umów z podmiotami innymi niż samorządy terytorialne, należącymi również do sektora finansów publicznych oraz z nadleśnictwami. Dofinansowania udzielono na przykład: Politechnice Łódzkiej – między innymi na organizację Seminarium Studenckie-

go „Ochrona Środowiska” i Uniwersytetowi Łódzkiemu na druk materiałów z konferencji „Źródła - środowiskowe aspekty badań”. Wsparcie finansowe przyznano również Związkowi Gmin Regionu Kutnowskiego na działania edukacyjne prowadzone w 64 placówkach oświatowych na terenie 14 gmin.

Fundusz zawarł w 2006 r. 75 umów dotacji na zadania z zakresu edukacji ekologicznej z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami. Dotacje przyznano m.in.: Lidze Ochrony Przyrody, Związkowi Harcerstwa Polskiego, Regionalnemu Centrum Edukacji Ekologicznej w Łodzi, Towarzystwu Przyjaciół Dzieci, Towarzystwu Przyjaciół Ogrodu Botanicznego w Łodzi, Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu. Dofinansowanie obejmowało głównie koszty związane z organizacją olimpiad, turniejów, rajdów, konkursów, zajęć terenowych, imprez plenerowych, wycieczek, warsztatów i konferencji, zakupem pomocy dydaktycznych oraz działalność wydawniczą. Na cykl edukacyjnych programów filmowych „EKO - ECHO”, emitowanych w TVP 3 oraz na konkurs dla szkół „Czysta Gmina - stop eko-brudasom”, dofinansowanie otrzymała Fundacja Europa w Łodzi. Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia w Łodzi Radio Łódź – S.A. natomiast, przeprowadziło na swojej antenie cykl audycji radiowych „Słoneczna Łódź” oraz audycję radiową w plenerze pod nazwą „Powrót Solarka”.

2.15. Pozostałe zadania ochrony środowiska

Dofinansowanie pozostałych zadań z zakresu ochrony środowiska w 2006 przebiegało w następujących grupach:

- przeciwdziałania i likwidacji poważnych awarii oraz przeciwdziałania klęskom żywiołowym i likwidacji ich skutków.

Fundusz wspierał działania mające na celu wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego, w tym w pojazdy ratownicze, gaśnicze, samochody operacyjne i zestawy ratownicze oraz w inny niezbędny sprzęt dla służb kierujących i biorących czynny udział w likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Podejmowane działania w ramach dofinansowywanych zadań z tego zakresu, pozwolą ograniczyć strefy skażenia substancjami i środkami chemicznymi uwalnianymi w wypadkach drogowych oraz zwiększenie gotowości bojowej jednostek.

Pomoc finansową w tej grupie zadań otrzymały Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna oraz miasto Brzeziny. Na podstawie 13 umów Fundusz przeznaczył środki finansowe dla Państwowych Straży Pożarnych poprzez przyznanie dofinansowania Starostwom Powiatowym, na zakup m.in.: 12 samochodów ratowniczo-gaśniczych, oraz rozpoznawa-

nia, wyznaczania i likwidacji stref skażeń, namiotu pneumatycznego, sprzętu mającego przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa poprzez prowadzenie akcji ratowniczych ludzi, mienia oraz środowiska.

Zostało zawartych 58 umów z gminami i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi. W ramach umów tych zakupiono 37 samochodów ratowniczo-bojowych, skarosowano 16 samochodów pożarniczych, zakupiono sprzęt oraz wyposażenie pożarnicze do przeciwdziałania i usuwania skutków poważnych awarii dla OSP i Zarządu Wojewódzkiego Związku OSP RP.

Miasto Brzeziny otrzymało dotację na zakup wyposażenia technicznego Gminnego Zespołu Reagowania.

- Inne zadania ochrony środowiska.

Fundusz zawarł w 2006 r. 3 umowy dotacji oraz 13 umów pożyczek.

Dotację otrzymało:

- Miasto Łódź z przeznaczeniem dla Łódzkiego ZOO na wykonanie pawilonu dla dużych kotów z wybiegami,
- Powiat Tomaszowski na likwidację skutków klęski żywiołowej we wsi Sługocice,
- Województwo Łódzkie na zakup systemów informatycznych do zarządzania informacjami środowiskowymi i opłatami za korzystanie ze środowiska.

Umowy pożyczek zostały zawarte z:

- Powiatem: Łaskim, Wieruszowskim, Skierniewickim, Pajęczańskim (4 umowy) oraz z Gminą: Drużbice, Poświętne, Kobiele Wielkie, Pajęczno, Czerniewice i Pątnów (6 umów) na zakup sprzętu służącego m.in. do pielęgnacji zieleni oraz do utrzymania rowów przy drogach powiatowych i gminnych,
- Zakładem Wodociągów i Kanalizacji „Wod-Kan” Sp. z o.o. w Mokrej Prawej oraz Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. w Wieluniu (2 umowy) na zakup samochodów ciśnieniowych do czyszczenia kanalizacji,
- Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zgierzu na zakup kosiarki samobieżnej.

Opracowali:

*Izabela Błoch, Beata Czajkowska, Bartosz Domaszewicz,
Renata Dyczak, Ewa Gregorek, Elżbieta Kraus, Dorota Linowiecka,
Katarzyna Łakomska, Tomasz Łysek, Wiesław Madejski,
Janusz Niewiadomski, Dominika Siuta, Małgorzata Skupińska,
Agnieszka Skwirus, Marzena Szcześniewska*

INFORMACJA O WOJEWÓDZKICH SŁUŻBACH OCHRONY ŚRODOWISKA

WYDZIAŁ ŚRODOWISKA I ROLNICTWA ŁÓDZKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO

oddział rolnictwa

90-004 Łódź, ul. Piotrkowska 104
sekretariat (0 42) 664-15-61

oddział ochrony środowiska

90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 3
sekretariat (0 42) 664-21-67

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA URZĘDU MIASTA ŁODZI

90-430 Łódź, ul. Piotrkowska 113
sekretariat (0 42) 638-47-12 (10, 11)

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA

90-006 Łódź, ul. Piotrkowska 120
centrala (0 42) 633-33-43
fax (0 42) 633-33-33

Delegatura WIOŚ w Piotrkowie Trybunalskim

97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Bawełniana 18
centrala (0 44) 648-67-77
fax (0 44) 646-46-65

Delegatura WIOŚ w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. P.O.W. 70/72
tel./fax (0 43) 822-09-81

Delegatura WIOŚ w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, al. Macieja Rataja 11
centrala (0 46) 833 42-89
fax (0 46) 833-33-77

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

90-562 Łódź, ul. Łąkowa 11
telefon (0 42) 639-51-10
(0 42) 639-53-54(55)
tel/fax (0 42) 639-51-21

LIGA OCHRONY PRZYRODY

90-430 Łódź, ul. Piotrkowska 113
telefon (0 42) 633-30-45